

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över domarrekruteringsutredningens betänkande - Rekrutering av framtidens domare, SOU 2017:85

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Anna-Karin Lundberg, rådmannen Dan Sjöstedt och tingsfiskalen Sofie Nordström, föredragande.

Sammanfattning

Det har sammantaget varit svårt att ta ställning till de av utredningen föreslagna förändringarna i avsaknad av en mer djupgående analys av det framtida behovet av rekrytering av ordinarie domare.

Adjungerat råd och det nuvarande systemet för extern adjunktion (avsnitt 11 och 12)

Av utredningen framgår att antalet externa adjunkter minskat avsevärt sedan de s.k. jävsbesluten. Utredningen innehåller dock inte någon konsekvensanalys av det nuvarande systemet med extern adjunktion. Det är således inte känt hur många som genomfört sådan tjänstgöring och som sedan sökt en tjänst som ordinarie domare; hur dessa juristers lämplighet bedömts av Domarnämnden och slutligen om, och i så fall hur många som anställts som ordinarie domare.

Det föreslagna systemet med adjungerat råd utgör en slags utökad extern adjunktion med tjänstgöring även i underrätt. I avsaknad av analys av det nuvarande systemet framstår det inte som motiverat att införa ett system som bygger på det nuvarande utan att känna till att det skulle få en större genomslagskraft.

Utredningen har enligt tingsrätten inte i tillräcklig utsträckning analyserat konsekvenserna av det föreslagna systemet med adjungerat råd när det gäller att ge tjänstgöringen ett meningsfullt innehåll och avseende de resurser som krävs; exempelvis avseende utbildningsplaner och handledning. Inte heller framstår de antaganden som gjorts avseende den arbetskraft som skulle tillföras domstolarna i förhållande till de resurser som krävs och som redogjorts för i avsnitt 20 som tillräckligt underbyggda.

Tingsrätten förutser även att det i likhet med vad som gäller för det nuvarande systemet med extern adjunktion kan komma att bli svårt att rekrytera erfarna och kvalificerade jurister till denna typ av tillfällig tjänst. Detta särskilt i förhållande till jurister inom den privata sektorn, inte minst erfarna och kvalificerade advokater som driver egen verksamhet och som riskerar att förlora klienter under en sådan tillfällig anställning.

Sammantaget anser tingsrätten inte att det föreslagna systemet för extern adjunktion är tillräckligt analyserat för att införandet skulle vara motiverat.

Den särskilda domarutbildningen (avsnitt 13)

Tingsrätten vill betona att man biträder förslagen om att fiskaler bör kunna tjänstgöra vid underrätter som bara har kapacitet att utbilda endast en fiskal och om förbättrad förutsägbarhet i fråga om den domstol där underrättstjänstgöringen ska genomföras.

Tingsrätten anser vidare, i likhet med utredningen, att anställningen av fiskaler bör göras mer enhetlig i överrätterna men att antagningen också bör ske i samråd med underrätterna. Detta kan lämpligen ske genom att lagmännen i underrätterna deltar vid beredningen av anställningsärenden i överrätten genom rotation. Tingsrätten anser också att det vid handläggningen av antagningsärenden bör ingå urvalstester.

Tingsrätten ställer sig positiv till utredningens förslag om att det ska utbildas fler assessorer men delar experten Martin Holmgrens synpunkter på att det inte gjorts tillräckliga analyser av behovet av en sådan storleksmässig utvidgning som föreslagits.

Flera möjligheter för assessorer att arbeta i underrätt (avsnitt 14)

Tingsrätten ifrågasätter behovet av det föreslagna systemet. Förslaget tycks innehålla en förlängd domarutbildning medan en assessor redan idag har en möjlighet att anställas som t.f. rådman. Tingsrätten anser istället att det bör analyseras hur meritvärderingen av en tjänst som t.f. rådman görs och om den bör förändras i något avseende och då särskilt om sådan tjänstgöring bör tillerkännas ett högre värde. Tingsrätten anser vidare att utredningen inte innehåller tillräckliga analyser av de resurser som krävs för att genomföra förslaget i form av bl.a. utbildning och handledning.

Budget för domarmeritering och domarutbildning (avsnitt 15)

Tingsrätten har inte några synpunkter på utredningens förslag.

Lagregleringen av domarmakten (avsnitt 16)

Tingsrätten har inte några synpunkter på utredningens förslag.

Ett aktivt rekryteringsförfarande (avsnitt 17)

Urvalstester bör enligt tingsrätten ingå i samtliga anställningsärenden för att få ett så fullständigt underlag för bedömning som möjligt.

Tingsrätten anser till skillnad från utredningen att Domstolsverket inte ska vara begränsade till att yttra sig i ärenden avseende chefstillsättningar utan ska få yttra sig i alla anställningsärenden. Detta eftersom Domstolsverket i samtliga ärenden kan ha information om sökanden som är av betydelse vid bedömningen av dennes lämplighet och som på detta sätt bör kunna läggas fram till Domarnämnden.

Tingsrätten biträder utredningens förslag att Domarnämnden bör tillföras personalvetarkompetens. Tingsrätten anser även att Domarnämnden bör tilldelas resurser för att nå ut till sådana kvalificerade och erfarna jurister som inte genomgått den särskilda domarutbildningen och som är vana att tillgodogöra sig information från domstolarnas hemsidor. Kunskap om hur attraktiv marknadsföring bör utformas och på vilka plattformar den ska placeras bör lämpligen inhämtas från externa konsulter.

Offentligheten i rekryteringsförfarandet (avsnitt 18)

Tingsrätten instämmer i utredningens slutsats att det inte bör införas någon sekretessbestämmelse som tar sikte på rekryteringen av ordinarie domare.

Långsiktiga och stabila förutsättningar för rekrytering (avsnitt 19)

Tingsrätten har inte några synpunkter på utredningens förslag.

Konsekvenser av utredningens förslag (avsnitt 20)

Tingsrätten anser att utredningen i fråga om finansieringen av de förslag som tagits fram i huvudsak utgör spekulationer. Det framstår inte som att man i tillräcklig utsträckning analyserat annat än kostnader för personal. Exempelvis bör även domstolarnas produktivitetsbortfall och utbildningskostnader beaktas.

Övriga synpunkter

Utredningen har inte tagit ställning till hur och i så fall om redan inom domstolarna anställda föredraganden och/eller beredningsjurister skulle kunna bidra till ett bättre underlag för rekryteringen av ordinarie domare. Vissa av dessa jurister tjänstgör under en lång tid och tillgodogör sig en mycket god kompetens som bör tillvaratas. Det är rimligt att tänka sig att en sådan jurist som arbetat under lång tid inte har för avsikt att söka sig till den särskilda domarutbildningen men kanske snarare söker sig till andra arbetsgivare. För att inte förlora denna kompetens borde det enligt tingsrätten utredas om ett särskilt system bör införas för att

REMISSYTTRANDE

5 (5)

DATUM
2018-03-02

DIARIENR
TSB 2017-126

meritera dessa jurister. Detta skulle exempelvis kunna ske genom att juristen får tjänstgöra under en tid i den andra domstolsinstansen än den där denne har sin anställning.

Anna-Karin Lundberg

Sofie Nordström